

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 5 2 D 1 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Torek, 26. avgust 2025 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

*Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.*

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Taja je nabavna referentka v podjetju KAVA, d. o. o. Kako se imenuje poslovni dopis, s katerim želi Taja zbrati čim več ugodnih ponudb za nabavo blaga ali storitev?
 - A Račun.
 - B Reklamacija.
 - C Povpraševanje.
 - D Prezemnica.

2. V podjetju so ugotovili, da se je prodaja enega od njihovih izdelkov zelo zmanjšala. Glede na stanje na trgu ugotavljajo, da se življenjski cikel tega izdelka izteka. Izdelek tudi ni v skladu s trajnostnim razvojem podjetja. Podjetje bo zato izvedlo
 - A inovacijo.
 - B eliminacijo.
 - C diferenciacijo.
 - D variacijo.

3. Obrtno-podjetniška zbornica je podelila naziv najstarejša obrtnica leta 76-letni frizerki iz Svetega Jurija na Goričkem, ki je začela dejavnost frizerstva opravljati leta 1976, ko jo je prevzela od svojega očeta. Ta dejavnost spada v
 - A proizvodno obrt.
 - B inštalacijsko obrt.
 - C popravljalno obrt.
 - D storitveno obrt.

4. Podjetje ima težnjo, da postane transnacionalna korporacija, ker
 - A se tako lahko izogne carini in drugim uvoznim oviram.
 - B želi v manj razviti državi postaviti svojo centralo.
 - C želi v državi gostiteljici izkoristiti višje davčne stopnje.
 - D želi v državi gostiteljici izboljšati ekološke predpise.

5. Marjetka bi rada začela prodajati svoje unikatne izdelke, zato bo obiskala točko SPOT in registrirala s. p. Koliko kapitala potrebuje za registracijo?
 - A 7.500,00 EUR v denarnem znesku.
 - B Marjetka ne potrebuje kapitala.
 - C 25.000,00 EUR kapitala v denarnem znesku.
 - D 7.500,00 EUR v denarnem ali stvarnem vložku.

6. Tržno povpraševanje je
- A povpraševanje vseh kupcev na trgu določenega blaga.
 - B povpraševanje posameznika po določenem blagu.
 - C enako individualnemu povpraševanju.
 - D obseg povpraševanja, ki je enak obsegu ponudbe.
7. V katerem primeru gre za kupoprodajno pogodbo v pisni obliki, ki jo podpišeta kupec in prodajalec?
- A Kmet je prodajal stanovalcem krompir po 20,00 EUR za 20-kilogramsko vrečo.
 - B Petletni deklici so starši kupili kolo in ga plačali s kreditno kartico.
 - C Sošolec je Janku prodal svoje rabljeno motorno kolo za 300,00 EUR.
 - D Gospa je kupila pralni stroj na potrošniški kredit.
8. Kateri od naslednjih primerov spada med sekundarne gospodarske dejavnosti?
- A Renault Novo mesto zaposluje strojne tehnike in strojne inženirje.
 - B Rudnik živega srebra v Idriji je danes le še muzej.
 - C Ikea spada med transnacionalne družbe.
 - D Mestna občina Ljubljana je sprejela proračun za naslednje leto.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 9.
___ statut	1 Število enoosebnih d. o. o. v Sloveniji se iz leta v leto spreminja.
___ akt o ustanovitvi	2 NLB, d. d., vključuje komitente v Sloveniji in v drugih državah.
___ družbena pogodba	3 Družba BEP, Kovač, k. d., ima tri družbenike.
___ Ustanovna listina ni potrebna.	4 Samostojni podjetnik Jani Čop opravlja storitveno dejavnost.

- 10.
___ izdelek ___ sortiment ___ globina sortimenta ___ širina sortimenta	1 Trgovsko podjetje je izdalo nov katalog blaga, ki ga prodaja potrošnikom. 2 V trgovini Moda, d. o. o., prodajajo torbe v modri, črni in zeleni barvi. 3 Gospa je v trgovini Moda, d. o. o., kupila obleko, čevlje, klobuk in torbo. 4 Sobno kolo je dobrina, ki zadovoljuje potrebo po gibanju in zdravem življenju.
- 11.
___ potencialni BDP ___ indeks človekovega razvoja ___ trajnostni razvoj ___ indeks ne(enakosti)	1 Merilo napredka in vrzeli med spoloma glede dela, dohodka, izobrazbe, časa, moči in zdravja. 2 Primerjalno merilo držav, izračunano iz pričakovane življenjske dobe, stopnje izobrazbe in življenjske ravni prebivalstva. 3 Družba skrbi za gospodarsko rast tako, da upošteva dobrobit prihodnjih generacij. 4 Najvišja stopnja proizvodnje, ki jo lahko gospodarstvo doseže z danimi proizvodnimi dejavniki.
- 12.
___ gotovinsko plačilo ___ polgotovinsko plačilo ___ brezgotovinsko plačilo ___ avans	1 Pri prodaji stroja je prodajalec zahteval 3.000,00 EUR vnaprejšnjega plačila. 2 Delavec je malico plačal s kovanci. 3 Naše podjetje je posodilo dobavitelju denar za izplačilo plač. 4 Na banki sem plačal račun za elektriko z gotovino.

13. Vrste turizma glede na:

☐ vsebino	1	Ekskurzija je namenjena sindikatu podjetja v živilski industriji.
☐ način organizacije potovanj	2	Kongresni center St. Bernardin sestavlja 19 dvoran s skupno zmogljivostjo 2.615 sedežev.
☐ izvor turistov	3	Mladinski turizem vpliva na povezovanje različnih kultur in spoznavanje tujih jezikov in načinov življenja.
☐ starost	4	Tujih turistov je bilo približno 93.100, ustvarili pa so 287.200 prenočitev.

14.

☐ načrtovanje	1	Direktor Maček je podpisal pogodbo z novim dobaviteljem.
☐ organiziranje	2	Oktobra bomo odprli nove poslovne prostore v središču mesta.
☐ vodenje	3	Vsi zaposleni so morali oddati podatke o letni realizaciji.
☐ nadziranje	4	Jana je že pet let naša najboljša komercialistka.

Določite pravilni vrstni red.

15. V podjetju rešujejo nastali konflikt med vodjo prodaje in prodajnim referentom zaradi nastale slabe prodajne situacije. S številkami od 1 do 4 določite potek reševanja konflikta.

- Mediator je izdelal načrt izvedbe reševanja konflikta in spremljal dosežke.
- Skupaj so predlagali rešitve in dali predloge za izboljšanje prodaje.
- Vodja prodaje in prodajni referent opišeta vsak svoje videnje problema.
- Mediator, vodja prodaje in prodajni referent so poiskali vzroke za nastanek konflikta.

Odgovorite na vprašanja.

16. Boštjan je pri podjetju DIRKA, d. o. o., kupil avto na lizing za dobo šestih let. Do plačila zadnjega obroka bo njegov avto v lasti podjetja DIRKA, d. o. o. Kako v kupoprodajni pogodbi imenujemo pravico, kadar kupec uporablja izdelek, vendar je ta še naprej v lasti prodajalca?

17. Razmišljate o ustanovitvi svojega podjetja. Radi bi preverili, katera podjetja že delujejo v vaši dejavnosti. Kje boste našli te podatke?

18. Podjetje Ilirija, d. o. o., je eden največjih proizvajalcev kozmetike v tem delu Evrope. V katero vrsto konkurence uvrščamo trg kozmetike?

19. Kako še drugače imenujemo socialno državo?

20. V intervjuju je direktor poudaril, da njegovi delavci uživajo precejšnjo svobodo, sami si najdejo delo in ga dobro opravijo brez vodenja. O kakšnem stilu vodenja govorimo?

2. DEL

1. »Ko veš, kaj ješ!« slogan, ki ga živi že tretja generacija v podjetju Kodila, d. o. o., iz Murske Sobote. Imajo proizvodnjo, prodajalno in sodobno opremljeno restavracijo. Del njihove blagovne znamke so njihovi zaposleni, vsi skupaj stavijo na vrhunsko kakovost, njihova posebnost je sušenje šunk pod slamnato streho, so tudi prejemniki številnih priznanj.

(Prirejeno po: <https://kodila.si/sl/o-nas>. Pridobljeno: 6. 1. 2023.)

- 1.1. Kaj pomeni blagovna znamka?

(1 točka)

- 1.2. Kako lahko v podjetju določamo kakovost blaga? Navedite tri načine.

(1 točka)

- 1.3. Izračunajte maloprodajno ceno za 1 kg šunke, če je prodajna cena 12,00 EUR/kg, in sicer

- če Janko Kodila proda 1 kg šunke iz svoje trgovine.

Izračun:

- če Janko Kodila proda 1 kg šunke kot narezek v restavraciji.

Izračun:

(2 točki)

2. Podjetje Sedem, d. o. o., ima 7 milijonov EUR kapitala. V minulem letu so v podjetju izdelali 7000 izdelkov, ki so jih prodali po ceni 80,00 EUR za kos. Iz poslovnih knjig je razvidno, da je podjetje izkazalo 470.000,00 EUR stroškov iz poslovanja.

- 2.1. Izračunajte profitno mero za podjetje Sedem, d. o. o.

Izračun:

Profitna mera podjetja Sedem, d. o. o., znaša _____ %.

(1 točka)

- 2.2. Katera je najboljša izbira za vašo investicijo, če se odločate med podjetjem Sedem, d.o.o., in podjetjem Moderna, d. d., ki je v istem času ustvarilo 320.000,00 EUR dobička in ima 16.000.000,00 EUR vloženega kapitala? Izračunajte donosnost podjetja Moderna, d. d.

Izračun:

Najboljša izbira za investicijo je podjetje _____.

(1 točka)

- 2.3. Naložba kapitala v banko je varna oblika oplajanja kapitala. Kako imenujemo donos, ki ga prejmete za depozit na banki?

(1 točka)

- 2.4. Kateri dve možnosti investiranja kapitala bi še lahko izbrali?

(1 točka)

3. Na ekonomski šoli v Krškem deluje učno podjetje ŽIVŽAV, ki se ukvarja s prodajo lesenih igrač.
- 3.1. To učno podjetje je našlo ozko tržno nišo za prodajo svojih izdelkov, ki jo obvladujejo edini na trgu učnih podjetij, med drugim tudi s politiko visokih cen. Kako se imenuje njihov dobiček?

(1 točka)

- 3.2. Kateri dokumenti spremljajo prodajni proces? Navedite dva dokumenta.

(1 točka)

- 3.3. V oddelku tržnega komuniciranja so ustvarili spletno stran. Navedite tri sestavine spletne strani.

(1 točka)

- 3.4. Predlagajte primer časovne diferenciacije cen na trgu z igračami.

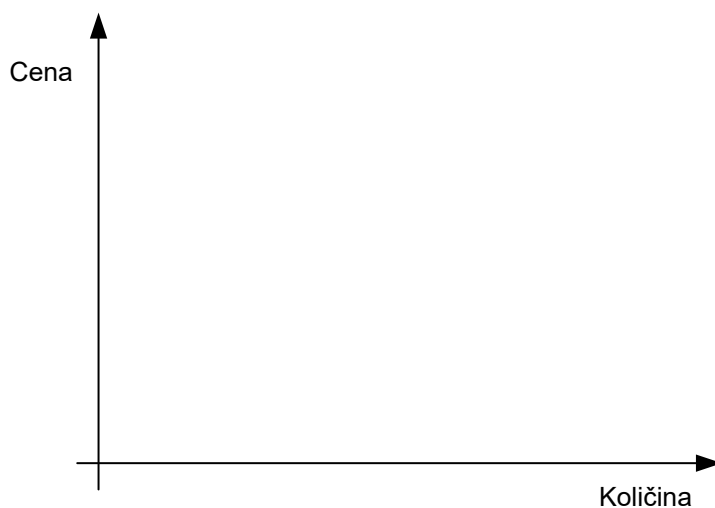
(1 točka)

4. Preglednica prikazuje individualno in tržno povpraševanje po hamburgerjih.

Cena v EUR/kos	14	12	10	8	6	4	2
Nalovo povpraševanje	2	2		4	5		7
Alinino povpraševanje	0	0	1	1	2	5	10
Zojino povpraševanje	1		2	3	4	7	9
Galovo povpraševanje	0	0	1		5	10	14
TRŽNO POVPRASEVANJE		4	7	11		29	

4.1. Izračunajte manjkajoče podatke, vpišite jih v zgornjo preglednico in v spodnjem grafu narišite krivuljo povpraševanja.

(2 točki)

4.2. Želje in potrebe po hamburgerju pri vseh naštetih tržnih udeležencih so se povečale. Na grafu naloge 4.1. črtkano označite spremembo v povpraševanju.

(1 točka)

4.3. Kateri dejavniki vplivajo na povpraševanje po blagu na trgu? Navedite dva dejavnika.

(1 točka)

5. V trgovskem podjetju za prodajo tekstilnih izdelkov, JACK, d. o. o., je 26 zaposlenih. Gospa Jana Bizilj ima VI. stopnjo izobrazbe ekonomske smeri in pokriva področje nabave. Sestavlja povpraševanja, zbira ponudbe, izdeluje nabavne kalkulacije in pregleduje prejete račune. Vodja komercialnega sektorja je Matevž Novak. Ta zaupa svojim podrejenim, z vsemi se odlično razume, sklepa in podpisuje le pomembne pogodbe in je neposredno odgovoren direktorju podjetja. Če so težave v nabavi z reklamacijami ali nadomeščanjem ljudi zaradi odsotnosti, se skupno dogovarjajo in si medsebojno pomagajo.

5.1. Iz zgornjega besedila izpišite:

- eno delovno nalogo

- delovno mesto gospe Jane Bizilj

(2 točki)

5.2. Zakaj je v podjetju JACK, d. o. o., potreben akt o sistemizaciji delovnih mest?

(1 točka)

5.3. Na koga se obrnejo v nabavnem oddelku, če želijo organizirati prevoz blaga?

(1 točka)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran